

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 21.12.1999 56. vuosikerta Numero 7 Sivu 5

Kuivuus pysäytti ruton Etelä-Suomessa - Kasvitaudit 1999

IRMELI MARKKULA, Maatalouden tutkimuskeskus

Vuosi 1999 oli kasvitautilien suhteen vaihteleva. Toisin paikoin kuivuus kiusasi viljakasvustoja, kun taas sateisilla seuduilla ne kärsivät verkkolaikusta. Perunalla ei ollut suurempia ongelmia, mutta mansikan tuontitaimia vaivasi tyvimätä. Viileä toukokuu myöhästytti kevätkylvöjä vuonna 1999. Ruis, syysvehnä ja nurmet talvehtivat suuressa osassa maata normaalisti, mutta lumihometakin löytyi. Syysviljoilla oli jonkin verran jääpoltevaurioita Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Kuiva alkukesä hidasti oraiden kehitystä Etelä-Suomessa. Kasvustot olivat monin paikoin epätasaisia ja korsi jäi lyhyeksi. Perunaruton merkitys jäi kuivilla alueilla vähäiseksi. Itä-Suomessa, Savossa, Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa saatiin sadetta lähes normaalisti. Kuivuus pakkotuleennutti viljakasvustoja Etelä-Suomessa ja sadon määrä ja laatu jäi normaalia heikommaksi. Pahimmilla lohkoilla sadot olivat olemattomia. Pohjoisilla alueilla saatettiin saada normaalia parempikin sato.

Verkkolaikkuja sateisilla seuduilla

Runsaslukuisten kirvojen levittämää kääpiökasvuviroosia tavattiin paikoin viljapelloilla. Viljojen lehtilaikkutauteja oli vähän, mutta vähäistenkin sateiden jälkeen verkkolaikkuja alkoi löytyä ohrapelloilta. Mikkelin seudulla, Sotkamossa ja Ylistarossa verkkolaikkuja oli jopa normaalia enemmän. Rengaslaikkuja oli erityisen paljon Ruukin ja Maaningan havaintopelloilla. Etelä-Suomen ohrilla ja myös Pohjois-Pohjanmaalla tavattiin yllättävän paljon melko myöhään tullutta härmää. Fusarium-sienten aiheuttamia tyvitauteja oli tavallista enemmän. Saana-ohralla esiintyi tummanruskeita täplämäisiä ja pitkittäisiä fysiologisia laikkuja. Rypsis kasvustot olivat monin paikoin epätasaisia ja puinnin ajoittamisessa oli ongelmia. Väli-Suomessa rypsisadot olivat normaalit. Sokerijuurikkaan taimettuminen kärsi pahoin kuivuudesta.

Perunalla vähän ongelmia

Perunan rupisuus vaihteli melkoisesti. Sadetetuilla lohkoilla ruvelta vältyttiin lähes kokonaan kuivasta kesäsäästä huolimatta. Joillakin alueilla rupi saattoi tulla vasta loppukesällä. Ensimmäiset havainnot perunarutosta tehtiin normaalia aiemmin, jo kesäkuun puolella. Etelä-Suomessa kuivuus pysäytti ruton kehittymisen tehokkaasti. Kuivilla alueilla tehtiin ruttoruiskutuksia 0-1 kpl ja sateisilla alueilla normaalisti. Aikaiset ruttohavainnot valpastuttivat viljelijät ja

ajallaan tehtyjen ruiskutusten ansiosta ongelmia ei ollut. Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla oli perunannoston aikaan lämmintä ja kosteaa. Mukularuton mahdollista lisääntymistä varastoissa ei vielä tiedetä. Pythium-sienen aiheuttamaa sydänmätää tavattiin sadosta normaalia enemmän. Sipuleista löytyi fusarioosia monin paikoin jo satoa nostettaessa, sillä kuiva ja lämmin kesä oli suotuisa sienen nopealle kehitykselle. Möhöjuuri vaivasi kuivuudesta kärsineillä alueilla kasteltuja kaalipeltoja.

Mansikan tuontitaimissa tyvimätää

Mansikka kypsyi nopeasti ja marjojen laatu oli hyvä. Kuivan ja lämpimän sään vuoksi harmaahometta oli vähän. Erityisesti tuontitaimissa esiintyi tyvimätää, joka aiheutti taimituhoja taudille suotuisissa oloissa. Vanhoilla punaherukoilla tavattiin herukan ruostetta erityisesti Oulun seudulla. Sadetta saaneilla alueilla tavattiin herukan varistetta ja harmaalaikkua melko runsaasti. Omenaruven tartuntariski oli olemassa vielä elokuussa vähäisenkin sateen tullessa.

Phytophthora-sieni tuhosi helteiden aikana koristekasveja kasvihuoneissa. Taimien mukana kulkeutuva sieni levisi kasteluveden kautta ja kasvit saattoivat kuolla muutamassa päivässä.

Lisätietoja:
sähköposti irmeli.markkula@mtt.fi
puhelin 040 551 7561.